

- Турецкий Б. В. Поединок фехтовальщиков. - К.: Здоров'я, 1985. - 72с.
- Фехтование: Сб/Сост. Родионов А. В.; Редкол. Г. Е. Горохова и др. - М.: ФиС, 1983. - 71с.
- Фехтование. Учебник для ин-тов физической культуры. Под ред. Тышлера Д. А. М., ФиС, 1978. - 331с.

FACTORS INFLUENCING ON THE COMPETITION RESULT OF HIGH GRADE FENCERS

Igor ROSCHIN

Mykolayiv State University

The article is written on the results of Mykolayiv's coaches' anketition to the factors on which the high fencing result is based. Summing was made by method of middle range for each factor.

МОДЕЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЗЮДОЇСТІВ РІЗНИХ МАНЕР ВЕДЕННЯ СУТИЧКИ

Федір ЗАГУРА

Львівський державний інститут фізичної культури

У зв'язку з інтенсифікацією змагальної діяльності у спортивній боротьбі гострішою стає проблема індивідуально-типового моделювання (Івлєв В.Г., 1990).

Рожков П.А., (1985), Платонов В.Н., (1997) вважають, що подальше покращення якості управління підготовкою спортсменів залежить від розробок модельних характеристик, що включають в себе параметри тренувальної та змагальної діяльності.

На нашу думку, подальше зростання спортивних досягнень пов'язане і з загальною морфо-функціональною спеціалізацією організму. Об'єктивно існуючі індивідуальні особливості борців, що можуть бути об'єднанні в декілька типових груп, сприяють найбільш повне розкриття сильних сторін майстерності в екстремальних умовах діяльності (Рубанов М.Н., 1984, Івлєв В.Г., 1990). У зв'язку з цим проблема вивчення типології змагальної діяльності борців дзюдоїстів в залежності від манери ведення сутички, морфо-функціональних особливостей та змагальної надійності має важливого практичного значення.

Однак, у наукових дослідженнях присвячених змагальній діяльності дзюдоїстів вивчалися, як правило, одна чи декілька характеристик, при чому застосовувалися показники запозичені в інших видів боротьби, що не в повній мірі відображають специфіку дзюдо. Мало дослідженні техніко-тактичні характеристики змагальної діяльності дзюдоїстів різних манер ведення сутички.

Тому метою нашої роботи було дослідити змагальну діяльність дзюдоїстів різних манер ведення поєдинку і розробити їх модельні характеристики.

Для вирішення поставленої мети використовували наступні методи і методи дослідження: аналіз та узагальнення науково-методичної літератури та емпіричних даних, педагогічне спостереження, експертні оцінки, анкетування, стенографування, відеозйомка та методи математичної статистики.

У дослідженнях взяли участь 60 кваліфікованих дзюдоїстів різних вагових категорій. На основі анкетування, експертна комісія розподілила борців за трьохстилями ведення змагального поєдинку (силовий, ігровий, темповий) враховуючи:

- інтенсивність сутички (кількість рухів, які можна оцінити як активність в оцінці (кока, юко, ваззарі, іппон, шидо, чуй, кей-коку, хансоку-маке) і час “чистої боротьби”);
- захоп (щільний, жорсткий, постійний, тимчасовий, змінний, варіативний);
- положення боротьби (стійка, партер);
- комбінаційність боротьби (кількість ходів, рухів, що закінчуються оціненою дією).

Протягом 2000-2002р.р. було стенографічно записано за допомогою символів технічних дій (Туманяна Г.С., Е.М. Чумакова у модифікації Рубанова М.Н.(1981)) та відеозйомки 240 сутичок на змаганнях різних рангів.

В результаті аналізу матеріалів дослідження, були виявлені специфічні особливості змагальної діяльності дзюдоїстів різних стилів ведення сутички (табл. 1.), що дозволило розробити типажі (моделі) з наявними їм перевагами і недоліками, сильними і слабкими сторонами змагальної манери, особливостями застосування техніко-тактичних дій.

Борці, що виграють змагальні поєдинки за рахунок силового одноборства (“силовики”) проводять сутички переважно в середньому темпі (74%) з ближньої дистанції (82%). Атакують епізодично (62%) переважно 1-2 ходовими комбінаціями (68%) із зручних хватів і ретельною попередньою підготовкою. Для дзюдоїстів даної манери характерна висока надійність атакуючих дій (КНА-0,71) та середній коефіцієнт активності (КА-0,64) та інтервал атаки (ІА-17,8с.) при низькому коефіцієнті надійності захисту (КНЗ-0,59). Тактичні завдання обумовлені настановою “тільки вперед” і вирішуються за рахунок визначення кола добре засвоєних дій, направлених на зближення з суперником, нав’язування боротьби в захватах (39%), сковування (43%) і переводу боротьби в партер. Контракують дуже рідко (12%) і мало застосовують обман, подвійний обман, повторну атаку, виклик, та загрозу (відповідно 20%, 8%, 12%, 15%, 17%). Кількість перемог в партері значно більша, ніж в стійці (66% до 34%) і середня тривалість сутички близько 245 секунд.

Борці, що виграють змагальні поєдинки за рахунок техніко-тактичного обігрування (“ігровики”) ведуть сутички в середньому темпі (69%) на дальній дистанції (64%). Атакуючі дії проводять у комбінаціях, переважно 4-5 ходових (77%), експромтне (78%). “Ігровики” мають високі показники надійності атаки та захисту (КНЗ-0,69) при низькому коефіцієнті активності (КА-0,52) та тривалому інтервалі атаки (ІА-20,3с.). Контратакуючу тактику застосовують у 68% сутичок, використовуючи при цьому виклик (32%), повторну атаку (79%), подвійний обман (34%), загрозу (26%), обман (25%), зміну захвату (17%) і дуже рідко сковують (5%). Співвідношення боротьби в стійці до партера – приблизно рівне, з невеликим зміщенням в сторону ведення сутички стоячи (53% до 47%). Середня тривалість поєдинку близько 143секунд.

Для борців темпової манери ведення змагального поєдинку характерні: високий темп сутички (77%), на середній дистанції (66%). Атакують безперервно (82%), переважно 2-3-ходовими комбінаціями (72%), з ретельною попередньою підготовкою.

Стат. Достовірність	3. Темповики	2. Ігровики	1. Силовики	Типи борців	
1:1,2 1:1,3 2:1,3	Високий 77%	Середній 69%	Середній 74%	Темп ведення сутички	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	Середня 66%	Дальня 64%	Ближня 82%	Дистанція	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	Безперервно 82%	Експрмтно 78%	Епізодично 62%	Атака	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	2-3 72%	4-5 77%	1-2 68%	Кількість прийомів у комбінаціях	
p<0,05 p<0,01 p<0,01	11,2 ±2,6	20,3 ±3,6	17,8 ±3,4	Інтервал атаки I.A.,c	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	0,78 ±0,12	0,52 ±0,16	0,64 ±0,19	Коефіцієнт активності, К.А.	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	0,63 ±0,16	0,69 ±0,19	0,59 ±0,17	Коефіцієнт надійності захисту, К.Н.З.	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	0,62 ±0,12	0,73 ±0,15	0,71 ±0,11	Коефіцієнт надійності атаки, К.Н.А.	
p<0,01 p<0,05 p<0,05	19	68	12	Контратака	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	12	17	39	Зміна захвату	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	16	5	43	Сковування	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	32	25	20	Обман	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	15	34	8	Подвійний обман	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	37	29	12	Повторна атака	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	19	32	15	Виклик	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	15	26	17	Загроза	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	68	53	34	Стойка	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	32	47	60	Партер	
p<0,05 p<0,05 p<0,05	290 ±25	143 ±25	245 ±25	Тривалість сутички, с ±хб	

Частота застосування тактичних дій, %

Кількість перемог, %

Дзюдоїсти цього стилю мають високий коефіцієнт активності (КА—0,78) і короткі інтервали атаки (ІА-11,2с.) при середніх показниках надійності атаки та захисту (КН—0,62, КНЗ-0,63). Із способів техніко-тактичних дій, в основному, застосовують обман (32%), повторну атаку (37%), виклик і контратаку (19%). Дещо рідше – загрозу (15%), подвійний обман (15%), сковування (16%) і зміни захватів (12%). Кількість перемог стійці значно більша, ніж в партері (68% до 32%) і середня тривалість сутички ближче до 290секунд.

Отже, розроблені модельні характеристики змагальної діяльності дзюдоїстів різних манер ведення сутички дозволяють індивідуалізувати процес підготовки кваліфікованих борців. Удосконалення сильних сторін і усунення недоліків повинні здійснюватися підбором конкретних засобів і методів на певних етапах підготовки з урахуванням індивідуальних можливостей спортсменів. Знання цих особливостей дозволяє коригувати систему підготовки спортсменів у відповідності зі специфікою діяльності і реалізовувати потенційні можливості борців дзюдоїстів різних стилів у запланованих термінах.

Література

1. Ивлев В.Г. Типология соревновательной деятельности высококвалифицированных борцов в зависимости от их индивидуальных особенностей: Автореферат, дис. канд.пед.наук./ВНИИФК – Москва, 1990. – 24с.
2. Рожков П.А. Специфика технико-тактического мастерства высококвалифицированных борцов в связи с их индивидуальными особенностями: Автореферат дис. канд.пед.наук./ВНИИФК – Москва, 1985. – 25с.
3. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. –К.: “Олимпийская литература”. 1997. – 584с.
4. Загура Ф.І., Огірко І.В. Морфо-функціональні особливості кваліфікованих дзюдоїстів різних стилів ведення поєдинку. // Молода спортивна наука України. Збірник наукових статей з галузі фізичної культури і спорту. – Львів, 2001. Випуск 6, Т.1, с. 89-92.
5. Рубанов М.Н. Тактико-техническая характеристика соревновательной деятельности дзюдоистов: Автореферат, дис. канд.пед.наук. /ГЦОЛИФК – Москва, 1981. – 22с.

MODEL CHARACTERISTICS OF COMPETITIVE ACTIVITY OF HIGH QUALIFIED JUDO-WRESTLERS

Fedir ZAGURA

Lviv State Institute of Physical culture

The aim of the research has been to observe the indicators of competitive activity characteristics of high qualified judo-wrestlers.
